

És a nyolcadik napon...

„Valahol hallottam egy mondást.

Az Isten hat nap alatt megteremtette
a Világot, a hetediken megpihent, a nyolcadikon
pedig megteremtette
a Downosokat, hogy több szeretetet hozzon a Földre”

Egy 30 körüli, egyedülálló nő vállalja alkalmi kapcsolatából született gyermekét, akiről születése után kiderül: Down-szindrómás. Ez a helyzet azonban nem csupán drámai pillanatokat tartogat számára, de különös, olykor humoros szituációkat is. Végsősoron egy feladatot, amely segít abban, hogy kiteljesedjen az élete.

A Kézenfogva Alapítvány, melynek elnöke, Göncz Árpádné – nem mindennapi kezdeményezést indított útjára tavaly év végén. A Thália Színház Új Stúdiójában előadásra hívta azokat a döntéshozókat és újságírókat, akik munkájuk során kapcsolatba kerülhetnek értelmi fogyatékos gyermekek nevelő családokkal vagy a társadalom szemléletformálásában kulcsszerepet

játszanak. Nem mindennapi az előadás, a főszereplők között van egy Down-szindrómás kisfiú – Kiss Botond.

Az alapítvány nem eseményt, hanem rendezvénysorozatot tervez, melynek célja, hogy minél több ember lássa a darabot, hogy minél több embert megérintsen a téma, hogy beszélni tudjunk róla, és legfőképpen, hogy cselekvésre serkentessen mindenkit. Ezért is volt ingyenes az előadás, és ha a darab tetszett, lehetőség volt a program támogatására. A befolyt teljes összeget további előadások megvásárlására fordítják, így biztosítva a folyamatosságot.

Én is az alapítvány vendége voltam: kérem, adójának 1 százalékával segítsen az értelmi fogyatékos emberek helyzetén.
(Csy-kó)

Szabadegyetem az esélyegyenlőségért

Az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kara, valamint a Foglalkoztatáspolitikai és Munkügyi Minisztérium a Szabadegyetem az esélyegyenlőségért címmel rendezvénysorozatot indít, azzal a céllal, hogy a fogyatékossgal élő emberek társadalmi befogadásával kapcsolatos legfrissebb tudást, ismereteket mindenki számára hozzáférhetővé tegye.

Az első előadás-sorozat (Laky Teréz Emléksorozat), Munkavállalás – munkaképesség címen neves magyar és külföldi szakemberek részvételével mutatja be a fogyatékossgal élő emberek mun-

kaerőpiaci integrációjának kihívásait és jól működő gyakorlatait: a hazai foglalkoztatáspolitikai EU-normákhoz történő harmonizálásától kezdve a támogatott foglalkoztatás különféle modelljeiig, a nemzetközi szervezetek szerepvállalásától a hazai civil szervezetek tevékenységéig.

Csizmár Gábor foglalkoztatáspolitikai és munkügyi miniszter prezentá-

ciójával kezdődik az idei évad. A meghívott előadók között lesz dr. Székely Judit, a Foglalkoztatáspolitikai és Munkügyi Minisztérium foglalkoztatási ügyekért felelős helyettes államtitkára, Don Mackay, Új-Zéland ENSZ nagykövete, Barbara Murray, az ILO munkatársa, dr. Gere Ilona és Lechnerné Vadász Judit, a Foglalkoztatási Hivatal szakértői, dr. Chikán Csaba, a MEOSZ alelnöke,

Stefan Göthling, a People First Germany elnöke, Dávid Andrea, Tina Minkowitz és Eric Wodke független szakértők és Horváth Péter, az ICSSZEM Fogyatékosügyi Főosztályának vezetője.

A februárban kezdődő és év végéig tervezett program minden hónap utolsó csütörtökén (február 23-án, március 30-án, április 27-én, május 25-én, június 29-én, szeptember 28-án, október 26-án, november 30-án, december 21-én.) délután 4–7 óráig lesz az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar Ecseri úti épületében.

Az előadásokon a részvétel ingyenes. A szervezők a részvételt nyilvántartják, aki a Szabadegyetem előadásainak legalább kétharmadán megjelenik *kétnyelvű oklevelet* kap.

A végleges program és a jelentkezési lap a www.disabilityknowledge.org/dokumentumok.html, valamint a www.barczy.hu honlapokról tölthető le.

További információ *Torontáli Nórától* és *Szauer Csillától* (telefon: (06-1) 358-5537, e-mail: disab.stud@barczy.hu) kapható.

Lakhatási és szociál

Az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium a roma telepeken élőknek lakhatási és szociális integrációs modellprogramot hirdetett. A pályázat meghívásos volt, lényege: a telepeken és telepszerű lakókörnyezetben élők életkörülményének és társadalmi felemelkedésének segítése.

A támogatásra fordítható programkeret 680 millió forint, melyből kilenc település programját támogatja a minisztérium (Dencsháza, Galambok, Hencida, Kerecsend, Kisvaszar, Szentgál, Táska, Tiszabő, Uszka). A felsorolt településeken lakók közel 40 százaléka, azaz négy és félezer fő él telepen vagy telepszerű környezetben. A támogatott településeken található telepek kialakulásának oka, története és struktúrája eltérő, ezért a kilenc településen más-más koncepciót dolgoztak ki a telepeken élők helyzetének javítására.

A lakhatási integráció célja az elkülönült telepeken (településrészek, településeken) élők rossz lakhatási körülményeinek javítása. Ennek formái lehetnek: integrált lakókörnyezetbe történő mobilizáció; lakókörnyezet rehabilitációja;

egyéb, a lakhatási integrációt elősegítő megoldások.

A szociális integráció a társadalmi beilleszkedést segíti elő. A szociális integrációs intézkedések négy területet érintenek – a szociális segítségnyújtást, a foglalkoztatást, az egészségügy és az oktatás színvonalának emelését.

Például az úgynevezett „vadtelepek” teljes felszámolása valósul meg Táskán és Galambokon, ahol a jelenlegi embertelen körülmények között élő összesen 17 családot – köztük kisgyermeket – költöztetnek újonnan épülő önkormányzati lakásokba.

Tiszabőn és Uszka – ahol a települések teljes lakossága, összesen 2550 fő él telepszerű környezetben – elsősorban az életveszélyes állapotban lévő lakások felújítása és a település infrastrukturális fejlesztése a cél.

Az egyes családokat érintő lakhatási megoldások mellett, a településeken tervezett infrastrukturális fejlesztések a település egész lakosságának életminőségére kihatnak (út- és járdaeépítés, -felújítás, ivóvízellátás bővítése, iskola-, óvodafejlesztés, hulladékszállítás megoldása, közterületrendezés, szociális ellátások javítása). Az egy településre fordított támogatás 55–90 millió forintig terjed, a megvalósítás időtartama egy év. A projektek megvalósítása intenzív munkát igényel a települések önkormányzataitól. Az önkormányzatok munkáját a helyi intézmények, a kisebbségi önkormányzat, a civil szervezetek és

szakemberek, illetve maguk a telepeken élők közös munkája segíti. A minisztérium intenzív kapcsolattartással, mentori és monitoring hálózat működtetésével segíti az önkormányzatokat.

A minisztérium 40 olyan – szakértők által javasolt – 4000 fő alatti kistelepülés önkormányzatát hívta meg a programban való részvételre, amelyeknek területén telepek alakultak ki, az ott élők földrajzilag és társadalmilag is elkülönülten éltek. A meghívott önkormányzatok a kétfordulós pályázat során lehetőséget kaptak arra, hogy kidolgozzák a szegregáció enyhítésére a programjaikat. Az első fordulóra érke-

A pályázat eredménye

Támogatásban részesülő települések	
Település neve	Támogatás összege (forintban)
Dencsháza	90 934 000
Galambok	64 713 000
Hencida	55 547 000
Kerecsend	79 715 000
Kisvaszar	87 581 000
Szentgál	85 000 000
Táska	55 000 000
Tiszabő	87 817 000
Uszka	73 693 000
Összesen	680 000 000

A roma telepeken élők modellprogramja

lis integráció

zett 37 pályázatból 22 település jutott tovább, közülük 17-en adták be a második forduló pályázatát.

Nem támogatták: Egercsehi-Szúcs, Garabonc, Halmajugra, Hidas, Rudabánya, Sajóhídvég, Sóshartyán, Tunyogmatolcs települések pályázatait.

A támogatott települések

A támogatásban részesülők Baranya, Hajdú-Bihar, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Somogy, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Veszprém, Zala megye 4000 fő alatti kistérségei, mindegyiknél kialakulásuk és szerkezetük miatt más-más jellegű a „telep” vagy a „telepszerű környezet”. Szociológus szakértők szerint a támogatott települések legfőbb jellemzői:

➊ **Galambok és Táska** a „vadteleppel” rendelkező települések közé tartozik, ahol a családok a településeken kívül, kezdetleges, háznak nem minősíthető építményekben húzzák meg magukat;

➋ **Dencsházán és Szentgálon** a településektől elkülönülten régi uradalmi majorságokból vagy volt tsz-épületekből létrejött telepek vannak;

➌ **Kisvaszaron és Kerecsenden** a telepek a településen belül létrejött szegregált településrészeket – például külön utcákat – jelentenek, ahol a lakhatási körülmények és az infrastruktúra a település egészétől jelentősen elmaradott állapotban van;

④ **Uszkán és Tiszabón** – a lakosság több mint 70–90 százaléka és a fiatal lakosság 100 százaléka roma – az egész település elmaradott infrastruktúrájú, lerobbant házakból áll;

⑤ **Hencidán** a településen belül szétszórta, de telepszerű környezetben élnek a családok.

A **9 település összlakossága 11 415 fő**, ennyien részesülnek a program infrastrukturális beruházásából és szociális intézkedéseiből (pl. útépitések, iskolafejlesztések). Ebből **a telepen élők száma 4492 fő** (összesen 1012 család), akik a program közvetlen kedvezményezettjei lesznek, vannak akik új házakba költözhetnek, míg másoknak a házat újítják fel, korszerűsítik, a felnőtt lakosságot a munkaügyi központokkal közösen megvalósuló átképzési és munkapiaci programokba vonják be.

A program megvalósítása

A támogatásra kijelölt településeken a programok vezetői a helyi önkormányzatok lesznek. Az önkormányzatok vállalták, hogy a településükön telepszerű környezetben élőket (romákat és nem romákat egyaránt) lakhatási körülményeikben és szociális integrációjukban segítik. A koncepció minden településen a helyi településszerkezetnek és szükségleteknek megfelelő megoldásokat kínál. Az érintett családokat az önkormányzatok már a pályázás során tájékoztatták, s velük egyetértésben adták be szakmai programjaikat.

A program kezdete 2005 júniusa volt, idén júniusban fejeződik be. Az önkormányzatok a támogatási összeget négy ütemben, előfinanszírozás formájában igényelhetik. A támogatási összeg felhasználása szigorúan csak az elfogadott szakmai koncepció és költségterv alapján lehetséges, az önkormányzatok gazdálkodására vonatkozó törvények betartása mellett. A kedvezményezettektől rendszeres szakmai beszámolókat kérnek, melyben a program megvalósításának minden lépését, annak hatásait, következményeit rögzítik.

Az önkormányzatok a program megvalósításáért felelős programmenedzsermentet állítanak fel, melynek természetes tagjai (mint polgármester, jegyző, gazdasági vezető, adminisztrátor) mellett új, a programból finanszírozott munka-

társak felvételére is lehetőség van (szociális munkás, családi koordinátor, szociális asszisztens stb.). A programok sikeres megvalósítása az önkormányzatok határozott szakmai vezetése mellett az érintettek, tehát a programba közvetlenül és közvetve bevont családok együttműködésén is múlik.

A program célja, hogy az integrációhoz szükséges kezdő, legfontosabb lépések megtételében segítse az önkormányzatokat, ez a finanszírozás mellett azt is jelenti, hogy az önkormányzatok e program keretében elkötelezik magukat más források felkutatására, felhasználására, az állami normatívák e program céljaival összhangban történő felhasználására, a munkaügyi központokkal való intenzív együttműködés kialakítására, a fenntartható fejlődés intézményi és pénzügyi alapjainak felállítására.

Az ez idő alatt megvásárolt vagy felépített lakások az önkormányzatok tulajdonába (és nem magántulajdonba) kerülnek, azokat a családok szociális bérlakásként használhatják, aminek feltétele a programban való részvételük és együttműködésük az önkormányzattal (képzésekben, foglalkoztatásban való részvétel stb.). A lakhatási körülményeket javító egyéb teendőket (pl. lakásfelújítások) is az önkormányzat szervezi meg, nem a családoknak jutott egyéni- pénzbeli támogatással, hanem természetben nyújtott segítséggel (építőanyagok beszerzése stb.). Az ilyen jellegű segítségnyújtás célja az alapvető szükségletek kielégítését biztosító állagmegőrzés, bővítés.

Fotók: *Egyről a kettőre – Roma női sorsok Magyarországon című kiállítás (2003) felvételeiből*
(Forrás: ICSSZEM Sajtó)

ÉHES VAGYOK

1% = élelem

Gyermekétkeztetési Alapítvány

Adószám:
18049842-2-43

Tel: (1) 283-2510
www.gyea.hu

